

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Кафедра української мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

до науково-педагогічної роботи

проф. Блажко О.А.

20 25 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

підготовки бакалавра

галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

спеціальності В 11 Філологія

спеціалізації В 11.01 Українська мова та література

додаткової спеціалізації В 11.033 Слов'янські мови та літератури

(переклад включно), перша – польська.

Освітньо-професійна програма Філологія. Українська мова та література, польська мова

факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Вінниця – 2025 рік

Робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни **«Вступ до мовознавства»** для здобувачів за спеціальністю В11 Філологія спеціалізацією В11.01 Українська мова та література додатковою спеціалізацією В 11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська

Освітньо-професійна програма *Філологія. Українська мова та література, польська мова*

Мова навчання *українська*.

«25» червня 2025 р. 15 с.

РОЗРОБНИК: Кухар Н.І., доцент кафедри української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензенти:

1.Завальнюк І.Я., професор кафедри української мови, доктор філологічних наук, професор.

2.Павлушенко О.А., доцент кафедри української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови

Протокол від «27» червня 2025 р. № 13

Завідувач кафедри української мови
«27» червня 2025 р.



О. А. Павлушенко

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від «18» серпня 2025 р. № 1

Голова НМК
«18» серпня 2025 р.



Н. І. Кухар

Погоджено:

Гарант освітньої програми


(підпис)

В.І. Ткаченко
(ініціали, прізвище)

« 18 » серпня 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність / предметна спеціальність, освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів -3 Кількість кредитів на поточний навчальний рік - 3	Галузь знань <i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i>	Обов’язкова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) 5 год. сам. роб. (Інформаційний науково-пошуковий проєкт. Реферат)	Спеціальність <i>В11 Філологія</i> Спеціалізація <i>В 11.01 Українська мова та література</i> Додаткова спеціалізація <i>В 11.033 Слов’янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська</i> Освітня програма <i>Філологія. Українська мова та література, польська мова</i>	РІК НАВЧАННЯ	
		1-й	1-й
		СЕМЕСТР	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90 Кількість годин на поточний навчальний рік - 90 Кількість годин на 1 семестр - 90		ЛЕКЦІЇ	
		14 годин	годин
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних - 2</i> <i>самостійної роботи здобувача - 3</i>	Ступінь вищої освіти <i>бакалавр</i>	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		22 годин	годин
		ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ	
		годин	годин
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		годин	годин
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		54 годин	годин
ВИД КОНТРОЛЮ: залік			

ПРИМІТКА:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи (%) становить:
для денної форми навчання – 40% : 60%

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

2.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувача освіти з основами теорії мови, засвоєння основних понять мовознавчої теорії; формування вміння аналізувати мовні явища; підготовка до свідомого засвоєння дисциплін мовознавчого циклу.

2.2. Завдання: ознайомити студентів із теоретичними положеннями мовознавства: визначити предмет і об'єкт вивчення мовознавства, проблематику лінгвістичних досліджень; познайомити з різними поглядами на мову, з витлумаченням її походження та природи; розглянути структурні рівні мови; показати зв'язок мовознавства з іншими науками; з'ясувати характер відмінностей між одиницями мовного рівня; познайомити здобувачів з історією письма; розглянути різні класифікації мов світу.

2.3. Компетентності (за освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою)

2.3.1. Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

2.3.2. Фахові компетентності

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (відповідно до спеціалізації В11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська).

2.4. Результати навчання за освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Природа мови. Фонологічна система

ТЕМА 1. Мовознавство як наука про мову. Галузі мовознавства

Інформаційний обсяг теми. Навчальна дисципліна «Вступ до мовознавства», її мета, завдання, предмет і місце в системі навчальних лінгвістичних дисциплін. Загальне і часткове мовознавство, теоретичне і практичне мовознавство. Поняття про дослідні методи мовознавства. Виникнення дослідних методів на певному етапі розвитку мовознавства і використання їх залежно від підходу до вивчення мови. Загальна характеристика описового, історичного, порівняльно-історичного, зіставного, експериментального, статистичного, структурного методів мовознавства.

Тема 2. Сучасні наукові парадигми мовознавства

Інформаційний обсяг теми. Короткі відомості з історії лінгвістики. Давні мовознавчі школи: індійська, арабська, китайська, давньогрецька. Мовознавство середньовіччя та епохи Відродження. Українські мовознавчі традиції. Перші граматики та лексикографічні пам'ятки. Мовознавство XIX століття: натуралістична, психологічна і соціологічна концепція. Порівняльно-історичне мовознавство. Структуралізм. Образи мови (наукові парадигми) XX – початку XXI століття.

Тема 3. Структура мови. Системний характер мови

Інформаційний обсяг теми. Поняття системи мови і мовної структури. Потенціальна відмінність системи однієї мови від інших мов. Знаковий характер мови. Поняття лінгвістичного знака і рівня мови. Фонетико-фонологічний, лексико-семантичний, морфемно-морфологічний та синтаксичний рівні мови.

Тема 4. Походження мови. Історичний розвиток мови

Інформаційний обсяг теми. Походження мови як наукова проблема. Міфи, перекази про походження мови. Теорії-гіпотези походження мови (звуконаслідувальна, договірна, ономатопоестична, трудова, вигукова). Сучасне наукове трактування проблеми походження мови. Етнічні типи мов: родові, племені, мови народностей, національні мови. Літературні мови. Загальні і часткові закони розвитку мови. Основні процеси історичного розвитку мов: диференціація і інтеграція.

Закономірності розвитку мов. Поняття мовної універсалії і мовного закону. Специфіка розвитку різних рівнів мовної структури. Етнолінгвістика. Лінгвокультурологія. Проблема співвідношення мови і культури. Етнокультурна компетенція та її складники. Мова і міжкультурна комунікація. Вербальне вираження національних особливостей.

Тема 5. Мови світу і їхня класифікація

Інформаційний обсяг теми. Різноманітність мов світу. Поняття лінгвістичної карти. Загальнонародний характер мови. Територіальні діалекти. Соціальні діалекти: жаргони, арго.

Типи класифікацій мов. Морфологічна класифікація мов. Кореневі і аглютинативні мови. Флективні мови синтетичної і аналітичної будови. Генеалогічна класифікація мов і порівняльно-історичний метод як її основа. Основні сім'ї мов. Індоевропейська сім'я мов. Слов'янські мови. Соціологічна класифікація мов О. Ткаченка.

Тема 6. Фонетика. Фонологія. Поняття фонем. Функціональні та історичні зміни звуків

Інформаційний обсяг теми. Матеріальна даність мови. Об'єкт і предмет фонетики. Три аспекти в характеристиці мовних звуків: фізично-акустичний, анатоμο-фізіологічний і фонологічний. Фізично-акустична характеристика звуків мови. Анатоμο-фізіологічна характеристика звуків. Мовний апарат людини. Мовотворчі функції мовних органів. Артикуляція звука. Артикуляційна база мови.

Елементи членування мовного потоку. Звуки мови. Склад. Такт. Фонетичне слово. Фраза. Наголос, його різновиди. Акцентологія. Інтонція, її елементи, основні різновиди.

Система голосних фонем. Система приголосних фонем. Взаємодія звуків у потоці мовлення. Причини звукових змін, їх типи. Позиційні зміни звуків. Редукція звуків. Комбінаторні зміни звуків: асиміляція, дисиміляція, акомодация, метатеза, гаплогія, субституція. Спонтанні (історичні) зміни звуків. Поняття фонетичного закону.

Орфоепія. Орфоепічні норми мови.

Тема 7. Історія письма. Графіка. Орфографія

Інформаційний обсяг теми. Письмо як вторинна і додаткова до звукової мови форма мовного спілкування. Виникнення письма – початок документальної історії людства. Матеріал та знаряддя письма. Основні етапи розвитку письма. Символічна і умовна сигналізація /"предметне письмо"/. Типи графічного письма.

РОЗДІЛ 2 Лексикологія. Граматична система мови

Тема 1. Лексикологія. Лексикологічні науки

Інформаційний обсяг теми. Слово як об'єкт лінгвістичного аналізу. Місце слова в структурі мови. Фонетичні й граматичні ознаки слова. Семантика слова. Слово і поняття. Поняття лексеми. Типи відношень лексичних одиниць. Омонімія. Основні шляхи утворення омонімів. Типи омонімів. Синонімія. Табу і евфемізми як специфічні синоніми. Антонімія.

Тема 2. Семантичний обсяг слова

Інформаційний обсяг теми. Денотативне, конотативне та сигніфікативне значення. Семасіологія. Узагальнювальна функція слова. Характер зв'язку між словом і предметом. Об'єктивне і суб'єктивне значення слів. Особливості виникнення назв (слів). Мотивовані і немотивовані назви. Поняття про внутрішню форму слова. Полісемія й моносемія слів. Механізми утворення переносних значень слова: метафора, метонімія, синекдоха. Слово і контекст. Узуальне і okazіональне значення слова. Лексико-семантичні розряди слів мови з погляду історичного походження.

Тема 3. Фразеологія як проміжний мовний рівень. Актуальні питання лексикографії

Інформаційний обсяг теми. Поняття про фразеологізми. Типи фразеологізмів. Джерела фразеологізмів. Вияв у фразеології національної специфіки мови. Виділення фразеологізмів із текстів, опис їх значення та стилістичних функцій, добір до фразеологізмів синонімічних лексем і фразеологізмів. Робота з фразеологічними словниками.

Лексикографія як учення про теоретичні основи і практику укладання словників. Типи словників: енциклопедичні і лінгвістичні, будова словникової статті в різних словниках. Зіставлення словникових статей у рівних типах та видах словників і встановлення їх специфічних рис. Робота над словниками лінгвістичного типу. Складання коротких описів словників.

Тема 4. Граматична будова мови

Інформаційний обсяг теми. Морфема як найменша значуща одиниця мови і складова частина слова. Структура слова і його морфемний склад. Функціонально-смилова природа морфем і їх поділ на лексико-поняттєві, деривативні /словотворчі і граматичні /формотворчі і релятивні/. Поняття кореня і афікса. Види афіксальних морфем: префікси і постфікси; інтерфікси, інфікси, конфікси. Службові слова і морфеми. Поняття основи і флексії в змінюваних словах.

Тема 5. Морфологія. Характеристика частин мови. Синтаксичні одиниці мови

Інформаційний обсяг теми. Частини мови, принципи виділення їх. Історична мінливість частин мови і властивих їм граматичних значень. Вживання слів однієї частини мови в значенні інших (субстантивація та ін.). Частини мови як лексико-граматичні розряди /класи/ слів.

Синтаксис. Основні синтаксичні одиниці. Речення як одиниця синтаксису. Різноманітність будови речення в різних мовах і в тій самій мові в різні періоди її розвитку. Синтаксис як учення про речення і словосполучення. Словосполучення. Речення і його основні ознаки. Основні аспекти вивчення речення. Синтаксичні зв'язки слів у реченні. Поняття синтагми. Будова простого речення. Члени речення. Будова складного речення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1 Природа мови. Фонологічна система												
Тема 1. Мовознавство як наука про мову. Галузі мовознавства	8	2	2			4						
Тема 2. Сучасні наукові парадигми мовознавства.	8	2	2			4						
Тема 3. Структура мови. Системний характер мови.	8	2	2			4						
Тема 4. Походження мови. Історичний розвиток мови.	8	2	2			4						
Тема 5. Мови світу і їхня класифікація.	8		2			6						
Тема 6. Фонетика.	10		2			8						

Фонологія. Поняття фонеми. Функціональні та історичні зміни звуків.												
Тема 7. Історія письма. Графіка. Орфографія.	10					10						
Разом за розділом 1	60	8	12			40						
РОЗДІЛ 2 Лексикологія. Граматична система мови												
Тема 1. Лексикологія. Лексикологічні науки.	5		2			3						
Тема 2. Семантичний обсяг слова.	5	2	2			1						
Тема 3. Фразеологія як проміжний мовний рівень. Актуальні питання лексикографії.	5		2			3						
Тема 4. Граматична будова мови.	5	2	2			1						
Тема 5. Морфологія. Характеристика частин мови. Синтаксичні одиниці мови.	5	2	2			1						
Разом за розділом 2	25	6	10			9						
ІНДЗ	5					5						
УСЬОГО ГОДИН	90	14	22			54						

Примітка: ЛК – лекції; ПЗ – практичні заняття; ЛЗ – лабораторні заняття; ІЗ – індивідуальні заняття; ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання, СР – самостійна робота.

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Мовознавство як наука про мову. Галузі мовознавства	2	
2.	Сучасні наукові парадигми мовознавства.	2	
3.	Структура мови. Системний характер мови.	2	
4.	Походження мови. Історичний розвиток мови.	2	

5.	Семантичний обсяг слова.	2	
6.	Граматична будова мови.	2	
7.	Морфологія. Характеристика частин мови. Синтаксичні одиниці мови.	2	
УСЬОГО ГОДИН		14	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Мовознавство як наука про мову. Галузі мовознавства	2	
2.	Сучасні наукові парадигми мовознавства.	2	
3.	Структура мови. Системний характер мови.	2	
4.	Походження мови. Історичний розвиток мови.	2	
5.	Мови світу і їхня класифікація.	2	
6.	Фонетика. Фонологія. Поняття фонем. Функціональні та історичні зміни звуків.	2	
7.	Лексикологія. Лексикологічні науки.	2	
8.	Семантичний обсяг слова.	2	
9.	Фразеологія як проміжний мовний рівень. Актуальні питання лексикографії.	2	
10.	Граматична будова мови.	2	
11.	Морфологія. Характеристика частин мови. Синтаксичні одиниці мови.	2	
УСЬОГО ГОДИН		22	

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Теми індивідуальних занять

Не передбачено навчальним планом

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Мовознавство як наука про мову. Галузі мовознавства	4	
2.	Сучасні наукові парадигми мовознавства.	4	
3.	Структура мови. Системний характер мови.	4	
4.	Походження мови. Історичний розвиток мови.	4	
5.	Мови світу і їхня класифікація.	6	
6.	Фонетика. Фонологія. Поняття фонем. Функціональні та історичні зміни звуків.	8	
7.	Історія письма. Графіка. Орфографія.	10	
8.	Лексикологія. Лексикологічні науки.	3	
9.	Семантичний обсяг слова.	1	
10.	Фразеологія як проміжний мовний рівень. Актуальні питання лексикографії.	3	
11.	Граматична будова мови.	1	
12.	Морфологія. Характеристика частин мови. Синтаксичні одиниці мови.	1	
	ІНДЗ	5	
УСЬОГО ГОДИН		54	

10. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Тематика інформаційних науково-пошукових проєктів:

1. Виникнення письма - початок документальної історії людства.
2. Основні етапи розвитку письма.
3. Символічна і умовна сигналізація (предметне письмо).
4. Особливий тип ідеографії - китайське ієрогліфічне письмо.
5. Розвиток і різновиди фонографічного письма: складове і буквено-звукове.
6. Сучасні фразеологічні словники.
7. Критерії класифікації фразеологічних одиниць.
8. Походження фразеологічних одиниць.
9. Аспекти дослідження фразеологізмів в українському мовознавстві.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання - **20 балів.**

Форма – мультимедійна презентація на основі опрацювання сучасних наукових джерел. Реферат.

Загальні вимоги:

Логічність структури та її відповідність темі проєкту.

Використання сучасних наукових джерел.

Системність і повнота у розкритті теми.

Аргументованість висновків.

Дотримання принципів академічної доброчесності.

Якість оформлення.

Вимоги до оформлення реферату:

1. 10 сторінок друкованого тексту.
2. Друкувати на аркуші А-4, шрифтом Times New Roman 14 кеглем, міжрядковий інтервал 1,5; поля – верхнє\нижнє – по 2 см, ліве – 2,5 см, праве – 1 см.
3. Дотримуватися структури такого виду робіт (зміст, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо є); список використаної літератури).

11. Методи та технології навчання

Для засвоєння теоретичних відомостей з навчальної дисципліни використовуємо словесні методи, форма: лекція, лекція-екскурсія, евристична лекція, лекція з мультимедійним забезпеченням, лекція з елементами дискусії, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, диспут, консультація, співбесіда.

На практичних заняттях передбачено виконання тренувальних вправ, тестових завдань, роботу з науковими джерелами і електронними ресурсами; роботу в динамічних групах.

У самостійній роботі студента поєднано евристичний і дослідницький методи: виконання завдань пізнавального змісту, конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату; реалізація інформаційних науково-пошукових

проектів із наступним оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів.

У викладанні навчальної дисципліни передбачено дистанційні форми: лекції у форматі онлайн, опрацювання наукових джерел з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і електронних ресурсів.

Індивідуальна науково-дослідна робота студента передбачає використання різних способів пошуку інформації, аналіз достовірності отриманих результатів, самостійний виклад матеріалу з презентацією.

12. Методи та критерії оцінювання

Поточний контроль проводиться на практичних заняттях, а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання, з кожної теми. Поточний контроль реалізується такими методами: усного і письмового опитування, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення колоквиумів.

Поточний контроль (**80 балів**) передбачає такі форми: участь у практичних заняттях (відповідь на питання, виступи з доповідями, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань (зробити повний лінгвістичний аналіз різнорівневих мовних одиниць)); поточні тестування, що містять питання із запропонованих на самостійне вивчення тем.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (презентація лінгвістичного проєкту, підготовка реферату) - **20 балів**.

На підсумковий (семестровий) контроль – залік – відведено **20 балів**.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського

Оцінка за шкалами ЄКТС, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
А 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ

В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	
С 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНІЙ
Д 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Фх 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
Ф 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

13.Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА												
РОЗДІЛ 1 – 35 балів												
Т1		Т2		Т3		Т4		Т5		Т6		Тестування
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.
3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	5

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА											Підсумкова контроль (екзамен)	Загальна кількість балів
РОЗДІЛ 2 – 45 балів												
Т1		Т2		Т 3		Т4		Т5		ІНД3		100
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	СР.	Ауд.	Ауд.	СР.			
3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	20	20	

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

14. Методичне забезпечення

1. Підручники та посібники з навчальної дисципліни.
2. Навчальний комплекс «Вступ до мовознавства» для студентів СВО бакалавра.
3. Комплект тестових завдань для поточного контролю.
4. Комплект завдань для підсумкового контролю.

15. Рекомендована література

Основна

1. Вступ до мовознавства: навч. посіб. для здобувачів філологічних спеціальностей закладів вищої освіти / уклад.: Н. С. Безгодова, А. О. Найрулін. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 227 с.
2. Довбня Л., Товкало Т. Історія українського мовознавства: навчальний посібник в іменах. Переяслав-Хмельницький, 2018.
3. Дрогомирецький П. П., Пена Л. І. Вступ до мовознавства : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2015.
4. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : Твори, 2020. 920 с.
5. Колода Д. В. Методичні рекомендації до курсу «Вступ до філологічних студій (мовознавство)» для студентів факультету іноземної філології (спеціальність 035.041 Германські мови та літератури). Харків, 2023. 96 с.
6. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. Київ, 2009.
7. Кухар Н. І. ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА. Завдання для практичних занять і самостійної роботи здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.01 Українська мова і література додаткової спеціальності А4.021 Мова та зарубіжна література (англійська), галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.01 Українська мова і література, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В11 Філологія спеціалізації В11.01 Українська мова та література додаткової спеціалізації Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська. Вінниця, 2025. 125 с.
8. Назаренко О. М. Вступ до мовознавства: навч. посібн. Одеса, 2021. 190 с.

Додаткова

1. Акоп'янц Н. Використання Chat GPT в процесі вивчення мови: переваги та можливості. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія : Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2023. № 1. С. 69-72.
2. Ажнюк Б. М. Мовна політика в Україні і перспективи євроінтеграції. *Мовознавство*. 2022. №6.
3. Демська-Кульчицька О. Книга Українська мова. Подорож із Бад-Емса до Страсбурга. Харків, 2023.
4. Кремін'я Т. Новітні сленгізми-неологізми – мовне відзеркалення війни. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3490258-novitni-slengizmineologizmi-movne-vidzermalenna-vijni.html>.
5. Кузнєцова Є. Мова-меч. Як говорила радянська імперія. Харків, 2024.
6. Кулик В. Мовна політика в багатомовних країнах. Закордонний досвід та його придатність для України. Київ, 2021.

7. Кухар Н. Проблема вербальної агресії в сучасному мовознавчому дискурсі. (2024). *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)*, 39, 87-96. <https://doi.org/10.31652/2521-1307-2024-39-08>
8. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології. Київ, 2008.
9. Тараненко О. О. Мова як дзеркало етнічної ментальності: так і ні. *Мовознавство*. 2021. № 6.
10. Шевельов Ю. Портрети українських мовознавців. Київ, 2002.
11. Юрчак Г.В. Методологічні засади викладання навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» *New integrations of modern education in universities*. 2023. Р.290-293.
12. Теоретичне і прикладне мовознавство [Електронний ресурс] : наук.- допом.бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018.

16. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ, 2007. URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>
2. Голянич М.І. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / Голянич М.І., Стефурак Р.І., Бабій І.О.; за редакцією М.І.Голянич. Івано-Франківськ, 2011.
3. Загнітко А. П. Сучасна лінгвістика: погляди та оцінки: науково-аналітичне видання. Донецьк, 2014. https://science.donnu.edu.ua/wp.../sites/.../Zahnitkoretsenzii_maket_ost.pdf2.
4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. Київ, 2004. URL: https://pidruchniki.com/1222090548043/dokumentoznavstvo/vstup_do_movoznavstva
5. Левицький А. Е. Вступ до мовознавства: навч. посібник. Київ, 2006. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk686575.pdf>
6. Українська мова. Енциклопедія / Редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. Київ : Укр. енциклопедія, 2000. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
7. Ющук І. П. Вступ до мовознавства : навч. посібник. Київ, 2000. URL: <http://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=8821>